

Anglijo vznemirja balkanski pakt. - Premogarske vesti.

ZVEZA MED JUGOSLAVIJO IN FRANCIJO DELA VELIKE SKRBI ANGLIJI; POVZROČILA JE TUDI KOMPLIKACIJE ZA REŠITEV SREDOZEMSKEGA VPRAŠANJA.

London, Anglija. — Kakor je že bilo poročano, ste Jugoslavija in Francija podpisali zvezno pogodbo, kar pa je spravilo angleške kroge iz ravnotežja. Kakor trdijo, karakter pogodbe je tak, da bo povzročil še večje komplikacije za rešitev Sredozem. vprašanja.

Italija je vsled tega razburjena in angleški diplomati imajo polne roke dela, da jo zadržujejo, da ne bi prišlo do konflikta med Italijo, Francijo in Jugoslavijo.

Iz Rima poročajo, da se Mussolini peni od jeze in hoče Francijo ter Jugoslavijo kaznovati na ta način, da bo sklenil z Ogrsko in Bolgarijo pogodbo, enake francosko-jugoslovanske.

Kaj bo prinesla bližnja bodočnost, zavisí od tega, katerih ideja bo zmagala — ali militaristov ali pa miroljubnih mož. Če bodo zmagali militaristični duhovi, bo tekla kri, če pa bodo narodi poslušali miroljubne ljudi, se bo zadeva mirnim potom rešila in prešla v pozabljivost. Znano je, da se evropski narodi, zlasti mali, oborožujejo in se zalagajo za vojnin: materialom.

„Vsakdo govori le o miru in razoroževanju,“ tako je rekel neki član angleškega kabineta, „a vsakdo je pripravljn na vojno in se na skrivnem oborožuje. Končal pa je s temi besedami: „Pacifisti bi se čudili, če bi vedeli, kako ogromne vsote izdajajo narodi za vojne potrebe in izboljšanje armad.“

MITCHELLNOVA OPOROKA

Chikaški bankir, ki je prišel s svojo ženo pri avtomobilski nesreči ob življenje, je zapustil svojim otrokom šest milijonov dolarjev.

Chicago, Ill. — V sredo je bila prebrana oporoka dedičem bankirja John J. Mitchella, ki je umrl za poškodbami, katere je dobil pri avtomobilski nesreči, 29. oktobra v Libertyville, Ill., pri kateri je tudi njegova žena bila ubita. Mitchell je umrl kmalu nato v bolnišnici.

V oporoki je zapustil svojim petim otrokom \$6,000,000. Oporoka je bila narejena 9. januarja 1926. V njej je navedeno, da zapuščajo večino svojega imetja ženi, ker pa je tudi umrla, se bo vse razdelilo med otroke. Mitchell se je v oporoki tudi spomnil svojih vnukov, katerim je zapustil, vsakemu po \$10,000. \$20,000 je zapustil svoji tajnici, Miss Maybelle B. Halling, ki je služila pri njem skozi deset let. Celo na vrtnarja ni pozabil Mitchell, kateremu je zapustil \$5,000, v službi pri bankirju je bil 25 let. V oskrbi je imel Mitchellovo posestvo v Lake Geneva.

Zlatnino in dragulje, katerih je imela Mrs. Mitchell mnogo in so velike vrednosti, zapuščajo svojim hčeram, med katere naj se na enake dele razdelijo.

MAJNARJEM VSILJUJEJO REDUKCIJO.

Premogarji Pittsburgh Terminal Coal korporacije niso zadovoljni z znižanjem mezd. — Coloradska stavka se bliža h koncu.

Pittsburgh, Pa. — V sredo se je začelo pri Pittsburgh Terminal Coal korporaciji delo po znižani mezdí. V ponedeljek in torek so bili rudniki zaprti, da se je dalo priliko premogarjem razmišljati o novi lestvici. V sredo je prišlo na delo 167 delavcev več, kakor jih je delalo poprej. Tako trdi George Osler, podpredsednik korporacije. P. T. Fagan, okrožni predsednik, United Mine Workers pa trdi, da je okrog 450 kompanijskih delavcev izjavilo, da ne sprejme nove lestvice.

Po zatrdilu operatorjev, bodo po novi lestvici dobili strojni kopači po \$8.40 dnevno, dočim bo prišlo na ročne kopače po \$6.16; nakladalci premoga bodo dobili po \$6.10 in dnevni delavci po \$5.50. Fagan pa trdi, da bodo kopači dobili le po \$5.00 in nakladalci po \$3.77 na dan in da po novi mezdí bo 90 odstotkov delavcev, ki ne bodo več zaslužili dnevno, kakor po \$4.50.

S tega je razvidno, kako z lažni operatorji vsiljujejo majnarjem redukcijo. Zato pa je dolžnost vsakega premogarja, da se trdno oklene organizacije, ki mu je tako potrebna.

Torej, nova lestvica je prišla v veljavo, v sredo, 9. novembra. To je že drugo mezdno znižanje pri omenjeni korporaciji od 15. oktobra.

Denver, Colo. — Operatorji v coloradskih premogovnikih trdijo, da se z vsakim dnem število stavkujočih premogarjev krči in se vračajo na delo. K temu je pripomoglo po zatrdilu operatorjev to, ker je državna policija nastopila s tako strogostjo in zaprla voditelje I. W. W. Picketiranje je ustavljeno in državne oblasti so storile vse potrebne korake, da se prepreči vsakršne demonstracije od strani stavkujočih premogarjev.

Operatorji iz južnega dela države tudi poročajo, da se je že veliko delavcev vrnilo na delo. Premogovniki v Routt okraju, ki se nahajajo severno-zapadno v Colorado, obratujejo domalega tako, kakor v normalnem času.

Operatorji iz južnega dela države tudi poročajo, da se je že veliko delavcev vrnilo na delo. Premogovniki v Routt okraju, ki se nahajajo severno-zapadno v Colorado, obratujejo domalega tako, kakor v normalnem času.

Operatorji iz južnega dela države tudi poročajo, da se je že veliko delavcev vrnilo na delo. Premogovniki v Routt okraju, ki se nahajajo severno-zapadno v Colorado, obratujejo domalega tako, kakor v normalnem času.

BIVŠI RUSKI MILIJONAR UMRL V AMERIKI.

Hollywood, Cal. — Vladimir Volotskoy, star 74 let, bivši ruski plemiša in milijonar, ki je prišel ob svoje imetje po padcu caristovske vlade, je v tujakšnji koloniji igralcev umrl. Pred rusko revolucijo je bil Volotskoy na čelu sindikata, ki je imel pod seboj 250 mlekarskih in perutninskih trgovin v Rusiji. Po revoluciji je prišel v Ameriko, kjer je dobil službo pri neki kino družbi.

RUSKI SLEPARJI OBSOJENI NA SMRT.

Moskva, Rusija. — Sovjetska Rusija strogo kaznuje sleparje. Te dni je sovjetsko najvišje sodišče v Briansku obsodilo tri osebe, ki so bile obdolžene sleparije, na smrt, dve v desetletno ječo in več drugih na manjše kazni.

NEMCIJA NIMA SKRBI.

Nemci trdijo, da jim reparacijske obligacije ne delajo nikakih skrbi, in da bodo z lahkoto izvršili plačilne naloge.

Berlin, Nemčija. — Nedavno je bilo poročano o napadih nemškega časopisja na spomenico Seymour Parker Gilberta, vrhovnega agenta za reparacijska odplačila. Sedaj pa prihaja poročilo iz Berlina, da vlado prav nič ne skrbi in bo lahko plačala svoje obligacije po Dawesovem načrtu. K temu je veliko pripomoglo, ker je nemško ljudstvo navajeno trpeti za ugled svojega naroda, in je s strogo ekonomijo pripomoglo državni blagajni.

Nemški kabinet je sklenil, da se določi posebni komitej, ki bo imel v oskrbi vsa vprašanja glede reparacij. Komiteju bo predsedoval finančni minister in bo sestavljen iz ekspertov finančnega ministrstva, delegatov zunanjega ministrstva in nekaterih članov ministrstva za ekonomijo.

Seja strankinih voditeljev se je vršila v četrtek, na kateri se je o tej zadevi razpravljalo. Vlada jim je dala razumeti, da kakor ji je neljubo, da bi se vršile nove volitve prej kot prihodnjo spomlad, vendar bi bila za to, da se razpusti reichstag, ako se s strankinimi voditelji ne bo prišlo do kompromisa.

Seja strankinih voditeljev se je vršila v četrtek, na kateri se je o tej zadevi razpravljalo. Vlada jim je dala razumeti, da kakor ji je neljubo, da bi se vršile nove volitve prej kot prihodnjo spomlad, vendar bi bila za to, da se razpusti reichstag, ako se s strankinimi voditelji ne bo prišlo do kompromisa.

VELIK OGENJ V BRAZILJI

Rio De Janiero, Brazilija. — V Affonso Penna, v bližini Bahia, je nastala eksplozija v tovarni, kjer izdelujejo umetni ogenj. Izbruhnil je ogenj; 9 delavcev je prišlo ob življenje, vsi drugi so se rešili. Škoda je ogromna.

\$100,000 VREDNOSTI V ČEVLIH.

New York, N. Y. — Ko je Florent Lamot, električar na parku Lapland, stopil v tujakšnji pristanišču na suho, so ga colninski uradniki prijeli, kajti na nogah je imel čevlje, ki so bili za njegovo osebo preveliki. Ko so ga preiskali, je moral sezuti tudi čevlje, v katerih so našli dragih kamenov v vrednosti \$100,000, katere je nameraval vtihotapiti v Zed. drž.

Istočasno so prijeli uradniki tudi štiri druge moške in eno žensko, ki so zapleteni v milijondolarsko tihotapsko afero.

ŽENSKO ZASTOJAJO ŽUPANSKA MESTA V ANGLIJI

London, Anglija. — V sredo je bilo v Vel. Britaniji izvoljenih štirinajst kandidatinj na županska mesta.

FRANK GATES.

Slika nam predstavlja Caleb Frank Gatesa, ki je predsednik Robert kolegija v Carigradu, Turčija. Mr. Gates podučuje že 40 let v Turčiji. Te dni je prišel v Zedinjene države, kjer bo začel kampanjo za sklad, ki se potrebuje za vzdrževanje kolegija.

KRIŽEM SVETA.

— Šanghaj, Kitajsko. — 20 ameriških misijonarjev se je vozilo po Severni reki v bližini Kantona, na katere pa so streljali kitajski vojaki. Izmed potnikov ni bil nihče ranjen, le strojnik na čolnu je bil obstreljen.

— St. Louis, Mo. — V Zwingle, Iowa, so našli truplo Mrs. Elizabeth McKitrick, ki je bila zadavljena in oropana gotovine \$23,000. Umor je bil izvršen 1. novembra. V sredo so detektivni isvalci morlice — vnuka žrtve, 18 letnega Leonarda Cota in njegovega tovariša, Howarda Kramerja.

— Bruselj, Belgija. — Protiprobicijske demonstracije se je udeležilo v Bruslju 100,000 oseb. Vse gostilne in kavarne po mestu so bile zaprte.

— Oslo, Norveško. — Sprejeti so bili načrti za finančno in tehnično kooperacijo med norveškim soliternim podjetjem in German Badische analin družbo.

— Seoul, Korea. — V teku dveh dneh so tukaj aretirali 16 visokošolcev, stavkarjev, ker so nasilno postopali. Na stavki se nahaja 700 dijakov, zahtevajo, da se jih preseli v novo šolsko poslopje. Stavka je tudi v zvezi s kampanjo proti japonski vladi v Koreji.

— Budimpešta, Ogrsko. — Komunistični voditelj Zoltan Szanto, pristaš Bela Kuna, ki je prišel na Ogrsko iz Moskve, da bi usnanovil komunistično centralo na Ogrskem, je bil obsojen na osem let in pol ječe.

— Berlin, Nemčija. — Princ Max Hugo Hohenlohe-Oehringen, star 34 let, je obdolžen sleparije, ker je kupoval avtomobile in konje ter račune plačeval s ponarejenimi čeki. Na ta način je trgovce osleparil za \$3,000.

— Chicago, Ill. — Ker ni mogel dobiti dela, si je iz obupa vzel življenje 35 letni Jos. Lauter. Obešenega so našli v njegovi sobi na 1830 North Park ave.

SIRITE AMER. SLOVENCA.

OSEM MORNARJEV REŠENIH SMRTI NA MORJU.

Norfolk, Va. — 250 milj jugo-vzhodno od Cape Henry, se je v viharju razbila jadrnica Adelaide Bay; mornarji, osem po številu, so se držali razbitin, iz mučnega položaja jih je rešil gotove smrti ameriški parnik Gulfight.

DAVISOVO PRIPOROČILO

Delavski tajnik ponovno poroča, da se tudi za Mehiko in Kanado določi kvota. — Veliko ljudi pride v Ameriko nepostavnim potom.

Washington, D. C. — Večkrat je že bilo poročano, da se delav. tajnik Davis poteguje za to, da bi se določila za Mehiko in Kanado naselniška kvota, kakor se je za druge narode. Te dni je pismenim potom poslan o tej zadevi čikaškega delavskega voditelja Samuela P. Luzzo-ja.

Davis se je spomnil, da je Luzzo leta 1924 protestiral, ker se ni določila takrat kvota, kakor se je za druge narode, tudi za Mehiko in Kanado. Istočasno je Luzzo tudi omenil, da prihaja veliko število naseljencev v Zed. drž., nepostavnim potom. Davis pravi glede na to, da je on odločno proti temu, ko se glavna vrata zapirajo, a stranska se puščajo odprta, skozi katera prihajajo v deželo naseljenci.

Davis tudi v pismu omenja, da se mora legislativnim potom to postaviti spremeniti. Priporočila Luzzo-ju, naj stopi v tej zadevi v stik z Ameriško delavsko federacijo, od katere naj si prizadeva dobiti podporo.

SOCIALISTI ZMAGALI V READING, PA.

Reading, Pa. — Pri tukajšnjih občinskih volitvah so na celi črti zmagali socialisti. J. Henry Stump, je bil izvoljen županom, James H. Maurer predsednik državne delavske federacije, pa občinskim svetovalcem.

AKTIVNOST SUHAŠKIH AGENTOV V DETROITU.

Detroit, Mich. — Zvezni agenti, pod vodstvom ravnatelja prohibicije Dan Vacarella-ja, so udrlj v prostore nekega tukajšnjega pivovararja in izdelovalca žganja, kar se je izplačalo, kajti zaplenili so prepovedane robe, v vrednosti pol milijona dolarjev.

LETALSKA NESREČA.

Norfolk, Va. — Poročnik Addison Nelson, pilot Curtiss Hawk letala, je v zraku kolidiral z nekim drugim letalom in priletel v bližini Norfolk County kluba v vodo. Bil je na mestu mrtev, letalo je zelo poškodovano. Drugemu letalcu se ni ničesar zgodilo.

NEMCIJA IN RADIO.

Glasom poročil nekega nemškega lista, se je radio v Nemčiji zelo udomačil. Med vsemi narodi na svetu, izvemelj Zed. drž., je v Nemčiji največ poslušalcev na radio.

Iz neodrešene domovine.

SLOVENSKIM UČITELJEM V STARIH POKRAJINAH ITALIJE NE BO MOGOČE IZHAJATI. — DOBILI SO NAJSLABŠE RAZREDE. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Slovensko učiteljstvo v starih pokrajinah Italije.

Cela dolga vrsta slovenskih učiteljev je bila poslana na šole v stare pokrajine med italijansko ljudstvo, po večini v gorate kraje Pijemonta, pa tudi v Toskano in v Abruzze. S tem dejanjem so Italijani samo spremenili svojo taktiko preganjanja slovenskega učiteljstva. Do letošnjega leta so jih odpuščali, da so morali iti s trebuhom za kruhom čez mejo, zdaj pa so jih začeli predstavljati v kraje, v katerih našemu učiteljstvu ne bo mogoče izhajati. Prvi pozdrav, ko so prišli na svoja mesta, je bil ta, da so dobili najslabše razrede; da, poznamo slučaje, ko poučujejo celo v kletih. Ponekod so celo take razmere, da bi morali kmalu učitelji in učiteljice sami pometati šolo.

Domaćini, posebno inteligenca, ki je prepolna šovinističnega fašistovskega duha, je gledala nove učitelje kot neznanu čudo, češ, to so nasprotniki Italije, ki so poslani za kazen v te kraje. Oblasti so mnogo pred prihodom učiteljev in učiteljev na svoja mesta, obvestile orožnike in didaktične ravnatelje, kako nevarni ljudje pridejo med nje, da je treba radi tega dobro paziti nanje. Saj so nekateri orožniki in ravnatelji učiteljem celo sami povedali, da imajo nalogo, da jih nadzorujejo. Celo tako daleč je šlo ponekod, da so jim dobili stanovanja pri znanih fašistih, da bi jih lažje nadzorovali. Ljudje so seveda vse to izvedeli in mislimo si lahko, da so od prenapetežev in tudi od zastopnikov oblasti padale najrazličnejše opazke na njih račun.

Najmilejša opazka je bila "Tirolec", zakaj ti ljudje, posebno v Pijemontu in v Abruzih ne poznajo Slovanov. Pdale so tudi besede kot "Avstrijec", "Nemec" itd. Vsak je hotel vedeti, kaj so ti ljudje naredili, da so jih prestavili. Nihče pa ni mogel verjeti, da ni vzrok večji, nego ta, ki ga je vsakdo navajal: da je ubogal vse ukaze, a svojega jezika da ne more zatajiti.

Nekomu se je zgodilo, da je prišel na mesto in zanj sploh ni bilo razreda. Iz tega in iz drugih znakov se jasno vidi, da Italijani niso mislili, da bo naše učiteljstvo šlo na odkazana mesta, ampak so pričakovali, da se bodo odpovedali službi in se bo Italija na ta način s hinavsko gesto iznebila slov. učiteljstva.

Sole so y Italiji na nižji stopnji. Po nekaterih krajih otroci kar nočejo prihajati v šolo. Ostali pa so živi kot hudički, popolnoma nedisciplinirani, da uahajajo med poukom iz šole. Lepo zidano šolsko poslopje je po italijanskih vaseh bela vrana.

Cene novemu vinu.

Letošnje vino na Vipavskem je po kakovosti mnogo boljše od lanskega. Enako v Brdih. Na

vipavski strani je v nekaterih krajih vinska letina prav dobra, po Brdih je toča pobrala pol pridelka. Po Vipavskem so imeli lani 9% vino, letos je 10 do 11%. Vinski trgovci ponujajo v Brdih za vino 1.40 do 1.60 L za liter, na Vipavskem 1.20 do 1.30 L. Za tako ceno vinogradniki nočejo razpečati novega vina. Veliko grozdja je šlo v Videm. V Istri se je prodajalo grozdje: malvazija 80 do 100 lir kvinta, belo navadno 100 lir, črno 120 lir, teran 105 lir, muškata 108 lir kvintal.

Tudi v sodni dvorani pritiskajo na Slovence, da se morajo nemudoma priučiti italijanskega jezika. Pri neki razpravi v Trstu je predsednik narhalni pričo, mladega Rudolfa Cerkvénika, da je on mladenič in da bi zato moral znati italijansko tako, da bi ne bilo treba tolmača. "Sedaj lahko greste, pa glejte, da se naučite kmalu italijanski!"

"Fu."

Avtomobili na Reki nosijo oblastveno odrejeni napis "Fu" ("Fi" je določeno za Firenze). "Fu" pa se pravi po italijansko "bilo je". In res je bilo nekoč na Reki blagostanje, Reka je bila cvetoče mesto, reško pristanišče je delalo sijajno... Bili so lepi časi, kakršnih ne bo več. Rečanski prvaki so kričali "Italia o morte" (Italija ali smrt), drugi, ki so presojali položaj treznejše, so napravili ironično varijanto: "Italia e morte" (Italija in smrt). Prav so imeli slednji. Prišla je na Reko Italija in smrt.

Župnik Martelanc,

ki je bil pregnan iz župnije Priske, je stopil v družbo misijonarjev (lazaristov). — Že preje je nameraval stopiti v ta red, toda škofijstvo ga radi pomanjkanja duhovnikov ni moglo odpustiti. Po izgonu iz Italije je župnik sedaj vstopil v to družbo.

SIRITE "AMER. SLOVENCA"

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd. Vse denarne pošiljave bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbojnih izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, osir. lire samo večeraj pošiljati po teh-le cenah:

500 Din	9.40
1,000 Din	18.50
2,500 Din	46.25
5,000 Din	92.25
10,000 Din	182.00

100 Lir	\$ 6.20
200 Lir	\$12.10
500 Lir	\$29.25
1000 Lir	\$57.50

Pri večjih svotah poseben popust. Poština je v teh cenah že vsebovana.

Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vsprejeti cen določevati. Merodajna so cene dnava, ko denar sprejmemo. Nakazila se izvršujejo po polni ali pa brezno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJAVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Plaša in pošiljbe nakazil na: ZAKRAJŠEK & ČEŠAR, 407 W. 4th St., NEW YORK, N.Y.

AMERIKANSKI SLOVENEK

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America. Established 1891.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Edinost Publishing Co. 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Telephone: CANAL 0098.

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Phone: CANAL 0098.

Subscription rates table with columns for 'For one year', 'For half a year', and prices in dollars and cents.

POZOR:—Številka poleg Vašega naslova na listu znači, do kodaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

DOPIŠT važnega pomena za hitro objavo morajo biti dopisani na uredništvo vsaj dan in pol pred časom, ko izide list.—Za zadnje številke v tednu je čas do četrtine popoldne.—Ne dopisujte brez podpisa in na osira.—Rokopisov vrabljivo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Uspeh Poljske.

Na prvi pogled je paradokso, da je Poljska baš sedaj dosegla v inozemstvu tako velik uspeh s finančnim posojilom, ko je doma postal spor med parlamentom in Pilsudskim hujši nego je bil kdaj doslej in se zdi nadaljna poostreitev tega nasprotja prav zelo verjetna.

Poljska republika je mnogo trpela spriču hudega nasprotja med levimi in desnimi strankami. To strankarsko nasprotje je prevladovalo popolnoma, onemogočalo ali vsaj oviralo parlamentarno delo in hkrati dajalo potuho in zaščito korupciji, ki se je bila močno razpasla v Poljski. Kredit poljske republike v inozemstvu je spriču tega močno trpel, posebno ker vlade, ki so se vrstile precej pogosto, niso bile sposobne spraviti državne finance v red.

Lani v maju je nastopil Pilsudski in se s pomočjo vojaštva polastil vlade. Od takrat se je v Poljski ipak marsikaj spremenilo. Pilsudski, si sicer ni mogel ustvariti svoje stranke v državi, niti zbrati okrog sebe koalicije, ki bi podpirala njegov režim. Nasprotno: povečalo se je celo nasprotje med njim in večino strank, dasi so vladi koncedirale izdatno razširjenje eksekutivnih pravic na škodo parlamenta. Notranjega miru še vedno ni, ali vendar se situacija premetirava mnogo ugodneje. Kljub mnogim nasprotjem ima vendar Pilsudski simpatije mnogih na svoji strani in kar je posebno važno: drži oblast trdno v svojih rokah. Očividno je inozemstvo prepričano, da more ostati maršal — gospodar situacije še dolgo in da mu partizansko nasprotje ne more do živega. Sicer bi mu ne kreditiralo tako izdatnega posojila. Sedemdeset milijonov ameriških dolarjev je vsekakor precejšnja vsota in da jo je Poljska dobila na posodo in celo ne pod neugodnimi pogoji, je za državo in za režim brezpogojno zelo dobro znamenje. Lani se je poročalo, da je Amerika poslala na Poljsko posebno strokovnjsko komisijo, ki naj preštudira gospodarsko in finančno situacijo republike. Ta komisija je bila osnova in uvod za posojilo. Njeno poročilo je bilo očividno dovolj ugodno, zakaj drugače bi dolarji ne mogli priti v tako lepi množini v deželo.

Kot garancijo za posojilo je morala Poljska sprejeti nekatere obveznosti, ki jih je Pilsudski akceptiral šele po precej trdovratnem odporu. Poljska carina naj služi za garancijo, sindikat upnikov kontrolira do neke mere državni proračun, državne železnice naj se reorganizirajo na zasebno-gospodarski osnovi. Poljska državna banka, ki izvede organizacijo posojila, dobi od mednarodnega bančnega sindikata gospoda Charlesa Deweya, državnega podtajnika v finančnem oddelku Zedinjenih držav za ameriškega "opazovalca" za tri leta. Ta ima dosti znatne pravice kontrole nad finančnimi zadevami države. Baš Pilsudski se je trdovratno upiral postaviti tega opazovalca, a je vendar odnehal, ker se je naglašalo, da ipak ne pomeni tako neprijetne institucije. Morda bo zares pomagal vzgojiti dobre državne finančnike, ali vsaj uvesti racionalnejše in varnejše gospodarstvo v državi.

Od posojila pričakujejo na Poljskem velikih koristi, predvsem pa definitivno stabilizacijo valute. Ali uspeha pa ne pomeni samo za gospodarstvo in finance, marveč tudi v mednarodni politiki. Saj more Poljska, oprta na ameriško posojilo, s primerno samozavestjo urediti svoje odnose s sosedi, ki so ji s svojimi pristranskimi informacijami trajno izpodkopavali ugled in kredit. Jasno je, da bo poljski uspeh v Ameriki učinkoval tudi pri teh sosedi in koristil republikli tudi indirektno.

KAJ JE NOVEGA V WYOMINGU?

Rock Springs, Wyo. Po Wyomingu smo imeli zadnji teden velike snežene viharje. Po enih krajih, zlasti okrog Laramie in Hanna, je sneženi vihar zametel vse ceste in pota in tako za nekaj časa popolnoma prekinil avtomobilski promet po dotičnih okrajih. V nedeljo, 30. okt. je moralo čakati več kakor 100 avtomobilov pri Laramie, povečini sami turisti, ki so se vračali z izletov, a jih je vihar zalotil. Čakali so 36 ur, predno so mogli naprej.

Smrtna kosa. — Preminula je te dni znana Mrs. Mary Petrovič, stanujoča na 541 Marble Street. Pogreb se je vršil v četrtek, 10. novembra s peto sv. mašo iz cerkve sv. Jožefa. Zapuščica štiri sinove in eno hčer. Pokojna je bila članica društva sv. Ane, Reda kat. Borštarnic in društva sv. Genovefe št. 108 KSKJ. in društva "Royal Neighbors". Vsem preostalim izrekamo sožalje, pokojnici pa naj sveti večna luč in naj spava v miru!

Poštni mojster Dr. Fletcher je otvoril v našem mestu tri nove podpostaje. Ena bo imela svoje stalni urad v Rockdale na Moen Ave., katero bo imel v oskrbi naš rojak Jožef Kuhar. Rokaju čestitamo!

Industriji se čez dalje bolj priseljujejo v Joliet. Poročalo se je že, da si tukaj gradi svoj tovarno nova korporacija pod imenom Truck Equipment Corporation na vzhodnem delu Cass St., kjer bodo izdelovali različne predmete. To bo dalo našim ljudem več dela. Zdjaj, ki bo menda gotova stvar, da se bo v bližnji bodočnosti pričel poglobljati kanal za plovbo večjih parnikov po kanalu, ki bo imel plovbeno zvezo potom Mississippija do morja, bo Joliet zelo važno industrijsko mesto, ker vsi izdelki se bodo odpošiljali direktno po vodi. Sliši se, da prihodnje leto bo postavilo še več drugih novih korporacij svoje tovarne v tem mestu. Da bi le bilo res tako, kajti zadnje čase so bile industrijske razmere v našem mestu bolj na ta počasnem koncu in brezposelnost je hudo kraljevala.

Ponesrečil se je te dni vsled neprevidnosti avtomobilista H. B. Sisk, mladi fant Ignac Korilvič z 2301 No. Nicholson St. Hudo je opraskan in se zdravi v bolnišnici. Poročevalec.

SPOMINI S POTOVANJA PO JUGOSLAVIJI.

San Francisco, Cal. Cenjeni urednik: — Prosim, da mi dovolite nekoliko prostora v Vašem listu, da malo poročam rojakom po širni Ameriki o mojem in moje hčerke potovanju po Jugoslaviji in zopet nazaj v zlato Kalifornijo. Upam, da bo to rojake zani-

hodili na Dunaj na naše vseučilišče ali pa v Gradec, potem so pa to naredili. Res, sramota!" "Saj so plačevali davke!" sem mu na lahko ugovarjal. "Prosim vas, kakšne davke? Saj še zanje same ni bilo dovolj. To so beraški narodi, ki niso imeli nič. Vse jim je dala Avstrija. Mi, avstrijski Nemci smo morali rešiti vse." "Ali ni bila Češka bogata dežela?" "No, da, Češka! Ti izdajalski Čehi, da ti so krivi vsega. Avstrija je bila z njimi preveč dobra in popustljiva. Zato so se pa tako izkazali." "Pa mislite, da bo ostalo tako, kakor je sedaj?" "O, nikdar in nikakor. Vsi ti narodi danes obžalujejo, da so se dali premetiti raznim podpivalcem (Hetzerjem), ki so jim obetali zlato gradove. Zdjaj pa vidijo, kaj so dobili!" "Škoda, da se Avstrija ni zavedla svojih

malo, zlasti one, ki so iz mile sestiške župnije doma. Ne morete si misliti, kako sem se razveselila, ko sem zagledala po dolgih sedmih letih zopet enkrat svoj rojstni kraj — sestiško župnijo in mojo rojstno vasico Stransko Vas.— Dragi čitatelji, ne morem vam popisati veselja, ko sem objemala moje še živeče že osivele starše, brate in sestre, ki so prišli čakati na kolodvor. To je bilo veselje in od veselja jok. Ko smo prišli v mojo rojstno hišo, se je moji hčerki vse tako čudno zdelo, ker še nikoli ni bila v Evropi. Moje življenje v rojstni vasi je bilo zelo prijetno ves čas. Bile sve dobro postrežene od mojih ljubih staršev. Ne morem se dovolj zahvaliti mojim sorodnikom in drugim prijateljem za meni izkazane dobrote in postrežbo. Nikdar se nisem nadejala, da bom tako sprejeta od mojih sosedom in sovaščanov. Celo z možnarji so streljali meni in moji hčeri na čast. Življenje po Beli Krajini ni preslabo, posebno za one ne, ki niso zadolženi na posestvih. Kateri kmet pa je zadolžen, za pa seveda reven. Letos je spet toča uničila ves vinski pridelek po naši sestiški gorici. V resnici je bilo žalostno videti opustošene vinograde. Zato priporočam rojakom, ako more kateri kaj pomagati svojcem, naj to stori, ker so v resnici usmiljenja vredni.

Ko je prišel čas slovesa, ko sve se morali pripraviti na pot za nazaj v Ameriko, je bilo žalostno. To je bilo 9. sept., ko sem objemala in poslavljala s hčerko od zlate mamice in dobrega očeta. Mislija sem si, Bog sam večni vse, če se bomo še kdaj videli na svetu, ker sta oba že priletna. Težka je bila ločitev. Ravno lepo smo se privadili skupaj, pa je že bilo zopet treba odpotovati. Ko je vlak odvozil s postaje Gradac — še enkrat prisrčni z Bogom in več jih nisem videla. Vzkliknila sem — z Bogom prisrčna rojstna vas z vsemi mojnimi dragimi! Vsem skupaj se še enkrat prav lepo zahvalim za vse, kar so mi dobrega storili za časa mojega bivanja na domačih tleh. Bog daj, da bi še kdaj videla moje starše, brate in sestre.

Ko sve se vračale v S. Francisco, sve med potjo obiskale moje sorodnike in sicer najprvo v Ely, Minn., kjer sta moji sestrični Mrs. Slogar in Mrs. Jerich. Tudi njima se moram prav iskreno zahvaliti za izkazano gostoljubnost. Bog Vama stotero povrni. Prav lepa hvala Mr. Pishlerju, ki mi je razkazal jednotni urad, in vsem drugim za postrežbo na Elyju. Z Mrs. Slogar iz Ely, Minn., smo se podali v Eveleth. Tam so nas spet prav prijazno sprejele sestre mojega pokojnega soproga in več drugih prijateljev, katere imam še tam. Ne bom jih pozabila, ker so mi tako dobro z vsem postregli. A kmalu je prišel čas ločitve tudi iz Minnesote in potovati je bilo treba dalje proti Kaliforniji. Ustavile sve se še v Mill Iron,

Mo., in v Butte. 16. okt. sve pa prišli na svoj dom v San Francisco. Torej, še enkrat prav lepa hvala vsem rojakom, ki so mi šli na roko! Mrs. A Boben s hčerko Mary.

LASALLSKI PREMOKARJI SE VEDNO BREZ DELA. La Salle, Ill. Takozvani La Salle County Carbon Coal Company premogokopi, lastovani po imenovanu družbi, t. j. v La Salle, na Jonesville in Peru itd., so še vedno zaprti in nihče ne zna, kdaj jih odpro lastniki za obrat.

Zadnje sredo dopoldne je dal sklicati Mr. C. C. Swift, generalni poslovodja omenjene premogarske družbe, sejo premogarjev, katere se je udeležilo kakih 400 premogarjev. Seja se je vršila v mestni hiši na drugi ulici. Mr. Swift je govoril za družbo in obrazložil, zakaj so premogokopi zaprti in zakaj jih ne morejo otvoriti za obrat. Glavne vzroke je navajal, da so kompeticija premoga iz drugih krajev, ki ga lahko ceneje prodajajo, kakor premog iz lasalskih rogov. Povedal je, da ako se v tem oziru ne pride do sporazuma na način, da bi se otvoril obrat na taki podlagi, da bi družba lahko kompetirala z drugim premogom, bodo ostali rovi zaprti do 1. aprila 1928, ko se bo vršilo skupno pogajanje med operatorji in majnarji na vsem polju mehkega premoga. Ako tudi tedaj ne bo zadovoljivega rezultata, da bo družba dala potegniti iz majn vse sesalke in stroje in bodo pustili majne zaliti in ostali bodo zaprti za vedno.

Mr. Swiftu so nekateri uradniki unijaških lokalov ogorčeno ugovarjali in dokazali, da Mr. Swift igra čudno vlogo, katere namen je zanesti med brezposelne majnarje, da bi postali nezadovoljni in da bi se vrnil na delo. Kar se pa ne bo zgodilo, ker majnarji so disciplinirani in ne bodo takim besedam nasledli kar tako. Mr. Swift je bil tudi na seji in to na vseh sejah v Chicagu, ko se je zadnji mesec podpisalo začasni dogovor na podlagi jacksonvillske pogodbe, dokler se potom arbitraže ne uredi in ne pride do nove pogodbe, ki bo zadovoljiva za obe strani tako za operatorje kakor premogarje.

Take so torej razmere, Swift trdi, da se majne na podlagi Jacksonvillske pogodbe na noben način ne morejo otvoriti za obrat. To seveda samo zato, da bi zlomil unijaško disciplino, kar pa poskuša zastonj. Če drugi operatorji v Illinois lahko shajajo na podlagi Jacksonvillske pogodbe, je zelo čudno, kako da ravno La Salle County Carbon Coal Co. ne more? Če z juga, ko je transportacija do Chicage veliko daljša, lahko obratujejo na tej podlagi, je zelo čudno, da v La Salle ne morejo?

Premogarji v tem distriktu torej nimamo upanja, da bi se to zimo obratovalo. V Lasall-

Okolnosti. — Zena možu (ki je bil povabljen k predstojniku na svečano pojedino in se je baš vrnil): "No, kako je bilo?" Mož: "Če bi bila juha tako topla kakor vino, vino tako staro kakor gos, gos tako debela kakor domača gospodinja, potem bi bil prav zadovoljen."

Ne misli na poboljšanje. — Izak je zapuščal ječo in mu je ob tej priliki dejal ječar: "Glejte sedaj, da se ne bova več videla!" Izak: "Ali vas bodo kam drugam premetili?"

Odkritostčen. — "Izvolite cigareto?" — "Hvala, ne kadim." — "Izvolite morda malo likerja?" — "Hvala, ne pijem alkohola." — "Vam smem predstaviti svojo hčer?" — "Hvala, se ne nameravam poročiti."

Enostavno. — "Kiparstvo je pač lahka stvar," je menila mlada gospodična na neki razstavi kiparskih del. "Zelo enostavno," je dejal kipar. "Vi vzamete kos marmorja, kladivo in dleto ter potem odbijete od marmorja proč vse, česar ne potrebujete..."

Največja mikavnost Adamovega raja. — Jera: "Kaj je bilo najlepše na Jeru?" — Mica: "Mislim, da to, ker Adam in Eva nista imela sorodnikov..."

Zdravnikova dekla. — Zdravnik (dekli, ki odhaja iz službe): "Marička, dobrega izpričevala vam pač ne morem napisati." Marička: "To mi je vseeno, samo napišite ga tako kakor vaše recepte, da ga ne bo znal nihče čitati."

Čut za jezik. — Stric: "Jurček, ali že razumeš, kedaj se reče 'ljubiti' in kedaj 'rad imeti'?" Jurček: "Seveda! Očeta in mater imam rad, sladkorce pa ljubim."

skem in Jonesvillskem rovu je delalo več sto majnarjev. Ti ljudje bodo morali najti kruha za bodočnost. Je res težko. — Vendar obupamo ne. Mi imamo trdno živo vero, da bo tudi po teh slabih dneh prisijalo solnce boljnih dni. V tej okolici je še preveč premoga in ga lastniki majn ne bodo kar tako zapustili. Vse to so le manevri in nameni ostrašiti nas, da bi se podali, da bi pristali na njihovo javkanje in šli za nižje plače delati, kakor pa določuje Jacksonvillska pogodba. To je vse. Ker to vemo, zato pa gledamo neomajano bodočnosti v obraz.

Opazovalec.

PODLISTEK

Rev. K. Zakrajšek, O.F.M.: MOJI SPOMINI.

Posebno me je zanimalo to izvedeti od Dunajčana. "Kako je pa kaj sedaj v novi Avstriji?" sem ga vprašal. "Kakor vsak Nemec, tako je tudi on zelo hvalil sedanjo Avstrijo. Ni mi še zaupal. "Prav dobro! Prav dobro!" je odvrnil in me svetlo pogledal, kakor bi me bil hotel preobesti s svojim pogledom, da bi me spoznal, kaj in kako jaz mislim in kdo da sem. Zato je hitro pridil vprašanje: "Od kod pa vi prihajate?" "Iz Chicage", sem mu odgovoril in mu ponudil eno Robert Burns cigaro. "Hočete

si nažgati eno ameriško?" Hotel sem mu odpreti usta in srce, da bi mi povedal kaj več. Vidno sem ga razveselil s cigaro. "Hvala, hvala lepa! Amerikanske pa še nisem kadil. To sem pa vesel, da bom lahko rekel, da sem tudi ameriško smodko kadil," je rekel in si jo takoj nažgal. "Kako se je pač vse spremenilo tukaj v Evropi," sem zopet nadaljeval. "Skoraj bo 21 let odkar sem odšel iz Avstrije v Ameriko!" "Enaindvajset let ste že v Ameriki? Ste bili tudi med vojsko tam?" "Da, celi čas." "O, potem niste videli, kaj se je tukaj zgodilo?" "Samo od daleč, po časopisju." "Da, Avstrija je precej trpela." "Zelo so jo oskubili!" "Da! Ti nevaležni slovanski narodi so pokazali svojo izdajalsko naravo. Avstrija jim je dala kulturo na svoje stroške. Vsi so

dolžnosti, katere je imela do svojih narodov." "Katerih pravic mislite?" me je vprašal. "Da bi jim pustila njih narodnost in jezik! Zakaj ni poslušala svariilo dobromiselnih mož, ki so jo že leta in leta preje svarili in ji napovedovali katastrofo, ako ne bo spremenila svojo prusaško politiko?" "Prosim vas, ali nismo Nemci samo dobro hoteli tem narodom, ko smo jih hoteli narediti v Nemce? Kaj imajo Jugoslovani? To so se napol divji ljudje. Ako bi se pomemčili, ali bi ne bilo bolj častno za nje, ker bi spadali k najboljšemu kulturnemu narodu? Nemec je brez dvoma najkulturnjši človek na svetu?" je modroval. "Seveda nisem molčal na opazko glede Jugoslovanov." "Gospod, vi ste popolnoma napačno poučeni o slovanskih narodih bivše Avstrije. Tako kakor vi mislite, je mislilo vse nemštvo Avstrije. In to mišljenje je ravno vzrok vašega propada. Jugoslovani, poseb-

no skrajni vzhodni del, Srbija in Bolgarija, se res ne more v izobrazbi in kulturi meriti z Nemci. Toda, gospod, ali veste zakaj ne? Nemci, kdo je kriv?" "Mi Nemci ne! Vsaj smo jim vsiljevali našo kulturo." "Da, vsiljevali ste jim jo. Toda zahtevali ste pa zanjo velikansko ceno — narodno smrt. Gospod, kaj je človeku dražjega, kakor življenje. Ali je kaka stvar tako dragocena, da, ali ima cel svet dovolj bogastva, da bi ga Vi dali za svoje življenje? Vidite, tako je tudi z življenjem naroda. Raje sem berač, pa živ, kot milijonar, pa mrtev. Če ste nam vsiljevali svojo kulturo, niste tega storili ne iz ljubezni do nas in ne iz ljubezni do kulture, temveč iz ljubezni do sebe. Rekli ste, da smo Jugoslovani še napol divji narod. Dobro! Gospod, kot izobraženeec ste gotovo študirali tudi zgodovino, kaj ne?" "Sem."

(Dalje.)

POTOP

HENRIK SIENKIEWICZ
Iz poljskega prevedel Dr. Rudolf Mole.

"Prišli so od Kozlove Rude in so odšli proti jugu. Mi pa, ki smo poprej hoteli zbežati v gozdove, smo se premislili ter ostali, ker nam je gospod podstarosta povedal, da se po takem pouku sovražnik ne bo upal tako kmalu k nam."

Kmitica je zelo zanimala vest o tej bitki, zato je vprašal dalje:

"In ne veste, kdo je bil polkovnik tega prapora?"

"Ne vemo, a smo polkovnika videli, ker se je na trgu razgovarjal z nami. Mlad je in tenak kakor igla. Ne izgleda, da bi bil tak bojevnik, kakršen je..."

"Volodijovski!" je zakričal gospod Kmitic.

"Če je on Volodijovski, ali ne, blagoslovljena njegova roka, Bog mu daj, da bi postal hetman!"

Gospod Andrej se je globoko zamislil. Očitno je šel po isti poti, po kateri je dospel pred par dnevi gospod Volodijovski s svojimi Lavdanci. Saj bi bilo tudi naravno, ker sta oba bila namenjena na Podlesje. Toda gospodu Andreju je prišlo na pamet, da bi bil, če bi bil pospešil potovanje, prav lahko naletel na malega viteza in padel v njegove roke, in v tem primeru bi bili vsi Radzivilovi listi prišli z njim vred v roke zaveznikov. Slučaj bi bil lahko preprečil vso njegovo nalogo in, Bog ve, kakšno povzročil Radzivilovi stvari. Radi tega je sklenil gospod Andrej ostati par dni v Pilviških, da bi lavdanski prapor imel čas odriniti čim najdalje.

A tudi ljudje in konji, ki so malone v eni sapi dospeli iz Kejdanov (saj so se le male pasli na poti), so potrebovali počitka. Zato je velel gospod Andrej vojakom razsedlati konje in se nastaniti v krčmi.

Drugi dan se je prepričal, da ni ravnal le pametno, temveč tudi modro, zakaj komaj se je zjutraj utegnil obleči, je že stopil predenj krčmar:

"Novice prinašam, vaša milost," je rekel. "Dobre?"

"Ne dobrih, ne slabih, samo, da imamo goste. Velik dvor je prišel danes semkaj in se je nastanil v starostinem domu. Je cel polk pehote, a koliko konjenikov, kočij, koliko služabništva!... Ljudje so mislili, da je prišel sam kralj."

"Kakšen kralj?"

Krčmar je začel vrteti čapko v roki.

"Res je, da imamo sedaj dva kralja, a nobeden izmed obeh ni prišel, temveč le knez nadkonjar."

Kmitic je skočil pokonci.

"Kakšen knez nadkonjar? Knez Boguslav?..."

"Da, vaša milost. Bratranec kneza vojvode vilenskega."

Gospod je plosnil z rokami od začudenja. "Torej se srečava!"

Ko je krčmar videl, da je njegov gost znanec kneza Boguslava, se je še globlje poklonil, nego prejšnji dan in šel iz sobe. Kmitic se je začel naglo oblačiti in uro pozneje je bil že pred starostinim domom.

V vsem mestu je mrgolelo od vojakov. Pehota je na trgu natikala puške, konjenica je že razjahala konje in zasedla postranska poslopja. Vojaki in dvorniki v najrazličnejših oblekah so stali pred hišami ali se pa izprehajali po ulicah. Iz ust oficirjev se je slišala francoska in nemška govorica. Nikjer poljskega vojaka, nikjer poljskega obnašanja, mušketirji in dragonci so bili čudovito opravljeni, in sicer še celo drugače nego tujezemski prapori, katere je gospod Andrej videl v Kejdanih, ne po nemškem, marveč po francoskem kroju. Vendar vojaki so bili tako zali in imenitni, da je bilo mogoče vsakega prostaka smatrati za oficirja; gospoda Andreja so kar očarovali. Oficirji so ga tudi radovedno opazovali, zakaj oblekel se je sijajno v baržun in brokat, a šest mož v novi opravi ga je spremljalo.

Na dvorišču starostnega doma so se kretali dvorjani, vsi opravljeni po francoskem kroju: paži s čepicami, s peresi, točaji v baržunastih kaftanih, hlevarji v švedskih, visokih škornjih z zaokroženimi golenicami.

Očividno ni imel knez namena, ostati dalj časa v Pilviških, in se je ustavil samo, da nakrmi konje, ker kočij niso spravili v kolarno, konje pa so krmili hlevarji kar na cesti iz kositrenih rešet, ki so jih držali v rokah.

Kmitic se je predstavil oficirju, ki je imel stražo pred domom, kdo je in čemu je prišel; ta pa je šel javit knezu. Čez kratko se je naglo vrnil z naznanilom, da želi knez takoj videti hetmanskega poslanca, ter je stopil sam mu pokazat pot.

Ko sta prišla iz veže, sta našla v prvi jedilni sobi nekoliko dvornikov, sedečih na stolicah z iztegnjenimi nogami in sladko spečih, zakaj zdelo se je, da so morali ob rani uri zapustiti zadnjo postajo. Pred vrati naslednje sobe se je oficir ustavil in sklonil se h gospodu Andreju, je rekel po nemško:

"Tam je knez."

Gospod Andrej je vstopil in obstal pri vratih. Knez je sedel pred zrcalom, postavljenim v kotu sobe in tako zaverovano ogledoval v njem svoj obraz, ki je bil očividno sveže pobarvan z rdečkasto in belo barvo, da ni opazil prisleca.

KRMILO VILJEMA II.

Francoski listi poročajo:

Visok dostojanstvenik, ki se je pred vojno mudil v Nemčiji, si je ogledal tudi jahto nemškega cesarja. Opazil je, da ima ladja dvoje krmil namestu enega, in je vprašal spremljajočega ga častnika, kaj naj to pomeni.

Častnik se je nasmehnil in je dejal:

"Jaz sem krmilar in jaz vedno vodim jahto. Toda ker hoče časih tudi Njegovo Veličanstvo cesar krmiliti, čeprav nima zanesljive roke, smo opremili jahto še z drugim krmilom, ki je samo za cesarsko porabo in ni seveda nič drugega kakor zgolj okras brez faktičnega pomena."

NJEGA SO HOTELI.

Jerry je bil edini sin pri neki družini v Dublin, Tex. Ne-koč je zmerjal svojega sosed-Charlija, katerega so vzeli za svojega, ko je bil star dve leti, in so mu pomrli starši.

Jerry je rekel tovarišu: "Veš ti Charlie mene imajo moji starši bolj radi kakor tebe, ker ti nisi njihov." Charlie je pa odgovoril: "Motiš se. Moji do-brotniki, ki so zdaj moji starši, imajo mene bolj radi, ker so mene izbrali za svojega, tebe pa so starši morali vzeti, kakr-šnega te je štorolja prinesla."

PISANO POLJE

AMERIŠKE BORZE.

(Konec.)

V prejšnjih časih, ko še ni bilo brzih prometnih in obveščevalnih zvez, je bilo newyorško tržišče v glavnem lokalnega pomena. Takoj po civilni vojni pa je razvoj novih iznajdb, telegrafa in telefona, razširil delovanje newyorške borze na vso deželo. Električni brzojavni stroj, takozvani "ticker", n. pr. daje danes vsakemu interesentu širom Združenih držav priliko, da tesno zasleduje istočasno gibanje cen na newyorški borzi. Člani newyorške borze so začeli ustanavljati podružnice širom dežele, ki so zvezane z newyorško matico potom posebne brzojavne žice. Na tak način je postalo mogoče kupovati in prodajati vrednostne papirje iz vsakega večjega mesta Zdr. držav. Moderne tehnične priprave borznih poslov so se tekom zadnjih petdesetih let tako razvile, da se cene, kvotirane na newyorški borzi, pojavljajo na "tickerju" v San Francisco navadno še prej kot po preteku ene minute po newyorški kvotaciji. Na isti način more kupec v San Francisco naročiti nakup gotovih delnic na newyorški borzi in dobiti obvestilo, za kako ceno so bile nakupljene, vse to tekom ene minute.

Na borzi se smejo tržiti le one vrednote, ki so bile sprejete v listo tržljivih vrednot. Vodstvo borze skrbno preiskuje delnice in obveznice, predno dovoli borzne kupčije z njimi. Borza seveda ne garantira niti ne odobruje vrednostnih papirjev, "listiranih" na borzi. Zah-teva pa, da države ali druž-be, ki izdajajo delnice ali obveznice, podajajo občinstvu taka redna poročila, po katerih more investujoče občinstvo soditi o resnični vrednosti papirjev, tržljivih na borzi. Zato je borza glavni vir informacije o finančnem stanju izdajateljev vrednostnih papirjev. Dandanes je "listiranih" na newyorški borzi približno 1000 raznih izdaj delnic in čez 1400 izdaj obveznic. Skupna tržna cena teh vrednostnih papirjev, tržljivih na borzi, znaša nekaj čez 75 bilijonov dolarjev.

Občinstvo seveda ne prihaja direktno v borzno dvorano, da kupuje ali prodaja vrednostne papirje, marveč se ta posel vrši potom borznih mešetarjev (broker), ki so člani borze. Borzni član kupuje in prodaja po naročilu svojih klientov in dobiva za to gotovo provizijo.

Borze so jako potreben del

finančnega ustroja današnje civilizacije. Organizacija trga za delnice in obveznice služi raznim gospodarskim svrham. To je jako važna točka, kajti vsaka stvar je pravzaprav le toliko vredna, za kolikor jo morete takoj prodati. Kjer ni dana prilika za takojšnjo prodajo, je oseba, ki hoče ali mora takoj prodati neko lastnino, prisiljena sprejeti nižjo ceno, nego je lastnina resnično vredna. Vsakdo, ki je poskusil prodati takoj svojo hišo ali avtomobil, to dobro ve iz svoje izkušnje. Isto je z vrednostnimi papirji, ki se ne morejo prodajati ali kupovati na redno poslujoči borzi. Vsakdo pa, ki ima vrednostni papir, tržljiv na newyorški borzi, ga more prodati za gotovino takoj in dobiti njegovo tržno ceno, ki je kvotirana v dotednjem trenutku.

Omenili smo že, da vrednost delnic in obveznic, tržljivih na newyorški borzi, znaša čez 75 bilijonov dolarjev. Ta ogromna svota predstavlja približno četrtno ali petino vsega narodnega bogastva Združenih držav. Brez borze ta ogromna masa kapitala ne bi bila likvidna in trgovanje z istim bi bilo otežkočeno. Borza ne ustvarja kapitala, marveč omogočuje prodajanje in kupovanje kakršnekoli količine kapitala v vsakem trenutku. V tem leži njena velikanska gospodarska važnost.

Vojak streljal na begunca.

Nedavno je eskortiral redov Pečić v Zagrebu iz komande mesta v vojaške zapore nevarnega roparja Mustafića. Mustafić je bil vklešen, vendar se mu je posrečilo na Kaptolu oprostiti se spon in pobegniti. Vojak pa je imel toliko prisotnosti duha, da je snel puško z rame ter pričel za beguncem streljati. Razbojniku pa bi se bilo kljub temu posrečilo pobegniti, če ga ne bi zapazil službujoči detektiv Pleško. Detektiv jo je takoj ubral za beguncem ter ga dohitel. Mustafić pa se je navalil na Pleška, a ta je hitro zagrabil za samokres ter ustrelil dvakrat v zrak. Ko je razbojnik videl orožje in čul strele, se je udal ter pustil mirno zopet ukleniti. Pleško in redov Pečić sta nato skupno eskortirala nevarnega Mustafića ter ga oddala službujočemu oficirju v vojaški kaznilnici.

Konj se je splašil

posestniku Martinu Feigelu iz Obrežja pri Vel. Dolini, ko je 7. oktobra vozil z enovprežnim vozom les proti Bregani. Konj se je ustrašil avtomobila, ki je nenadoma privozil nasproti. Pri karambolu so bili poškodovani konj, voz, najbolj pa voznik, ki se zdravi v brežiški bolnici.

Naročajte najstarejši slovenski list v Ameriki "Amerikanski Slovenec!"

VAŽNO

Ako imate druge vknjižbe (2nd mortgages), delnice ali bonde, mi jih vzamemo v račun na posestva.

Za podrobnosti vprašajte: Mr. P., c. of. Amerikanski Slov., 1849 W. 22nd Str., Chicago, Ill.

NEW YORK DENTAL PARLOR
1958 West 22nd St., vogal Robey ceste, Chicago, Ill.

Čisto zdrava usta so najboljša zavarovalnina za življenje.
Naše delo je najboljšo in cene nizke.
Pridite, da vam preiščemo zobe brezplačno.

Dobro meso - Dobra postrežba
se dobi le v dobri mesnici. Pri nas dobite vedno najboljšo svežo, kakor tudi prekajeno meso. Izdelujem prave kranjske domače klobase, narajene po domačem receptu. — Se priporočam v naklonjenost!

MATH KREMESEC
SLOVENSKI MESAR
1912 West 22nd St. Phone: Canal 6319. Chicago, Ill.

Illington Studio
JOHN F. GLOMB, Prop.
FOTOGRAFSKI ZAVOD
2006 West 22nd Street (Near Robey St.)
Phone: Canal 1807.
Izdeluje vsakovrstne umetniške slike, ročno slikanje in povečanje.

Phones: Canal 1267 Residence: Rockwell 4882 Rockwell 8740

FRANK E. PALACZ
POGREBNIŠKI ZAVOD
PROSTA UPORABA MRTVAŠNICE.
Privatna ambulacijska postrežba. — Automobili za vse slučaje.

1916 West 22nd Street Chicago, Illinois
F. E. PALACZ, Direktor. LOUIS J. ŽEFRAK, Embalming Apprentice.

VELIK BOŽIČNI IZLET V JUGOSLAVIJO

Preživite božični večer v družbi vaših rojakov in prijateljev v stari domovini ter se ob tej priliki zabavajte in veselite. Pridružite se izletu pod osebnim vodstvom na enem izmed teh veličastnih ekspresnih parnikov.

Mauretania Odpluje iz New Yorka proti Cherbourghu **sreda 30. nov.**
pod vodstvom g. J. Kampotiča, čikaškega Cunard urada.

Aquitania Odpluje iz New Yorka proti Cherbourghu **sreda 7. dec.**
pod vodstvom g. A. Markus-a, newyorškega Cunard urada.

Berengaria Odpluje iz New Yorka proti Cherbourghu **sreda 14. dec.**
pod vodstvom g. S. Vukoviča, newyorškega Cunard urada.

Vsi naši spremljevalci na potovanju so izkušeni in znani ter vas bodo spremlili do domovine. Skrbeli bodo za vašo prtljago in za vse vaše potrebščine na potovanju. Velike in udobne kabine 3. razreda, razkošni družabni prostori in prava domača kuhinja. Kupite karto za 3. razred tja in nazaj po znižani ceni. Zmerne cene v drugem razredu. Za podrobnosti se obrnite na kateragakoli našega agenta ali naravnost na —

CUNARD LINE
140 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

KVALITETA — TOČNOST — POŠTENJE

A. F. WARHANIČ
zanesljivi lekarnar — zaloga fotografiranih potrebščin.
2158 W. 22nd Str., vogal Leavitt ceste CHICAGO, ILL.

V SEM DEKLETOM MORA BITI ZNANO TO.

"NAJVAŽNEJŠE za zdrave je, da se varujemo zabasanosti. Primerne vaje in navadna hrana je proti zaprtju. Če pa že je potreba poslužiti se odvajalnega sredstva, je najbolje, ra rabite nujol, ker popolnoma nič ne škoduje. Zlasti dekletom se nujol priporoča. Vzemite eno žilico nujola vsaki večer, predno ležete k počitku." Nujol lahko jemljete vedno, ne glede na to, kako se počutite. Vsaka žena ga mora imeti doma eno steklenico.

Božič se bliža

treba se je spominjati svojih v domovini, da se jim pošlje denar začasno, da ga bodo dobili še pred božičnimi prazniki.

Tisoči rednih pošiljateljev so najboljši dokaz o našem poslovanju, za pošiljanje denarja v Jugoslavijo in druge kraje.

Naša direktna bančna zveza z obilnim prometom nam omogoča, da denarne pošiljatve dostavljamo v najkrajšem času po najnižjih cenah.

KASPAR AMERICAN STATE BANK
1900 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL.
OTTO KASPAR, predsednik.
Zastopamo vse parobrodne družbe.

Za božični izlet v Jugoslavijo zahtevajte informacije.

PREJELI SMO DRUŽINSKO PRATIKO ZA LETO 1928.

Letošnja pratika je zopet prav zanimiva, brez katere gotovo ne bo zopet nobena slovenska hiša v Ameriki. Naročite jo dokler je v zalogi. Stane 25c. komad. Naroča se pri Knjižarni "Amerikanski Slovenec", 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.